

Behandeling in de Wet langdurige zorg

Voor mensen met een beperking

Behandeling van mensen met een verstandelijke, zintuiglijke en/of lichamelijke beperking binnen de Wet langdurige zorg (Wlz) onderscheidt zich wezenlijk van medisch-specialistische behandeling in de curesector. In dit document leest u wat behandeling in de gehandicaptenzorg inhoudt en hoe en waarom ze onderdeel is van een integrale benadering.

Wat is behandeling?

Het geheel van interventies gericht op kwaliteit van bestaan ...

Behandeling van mensen met een beperking binnen de Wlz is het integrale geheel van interventies, activiteiten en het pedagogisch en agogisch woon-leefklimaat, zoals door behandelaren beschreven in het behandelplan. Behandeling is gericht op kwaliteit van bestaan. Ze is kennisintensief, contextgebonden, levenslang en levensbreed.

... en uitgevoerd door behandelaren en begeleiders

Behandeling en begeleiding zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Behandelaren zijn bijvoorbeeld artsen voor verstandelijk gehandicapten, huisartsen, gedragsdeskundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten of logopedisten. Zij kunnen de behandeling zelf uitvoeren, maar begeleiders doen dit ook op hun aanwijzing (mediërende behandeling). Zij zijn immers het meest aanwezig in het dagelijks leven van cliënten.

Integrale benadering

Drie strategieën van behandeling...

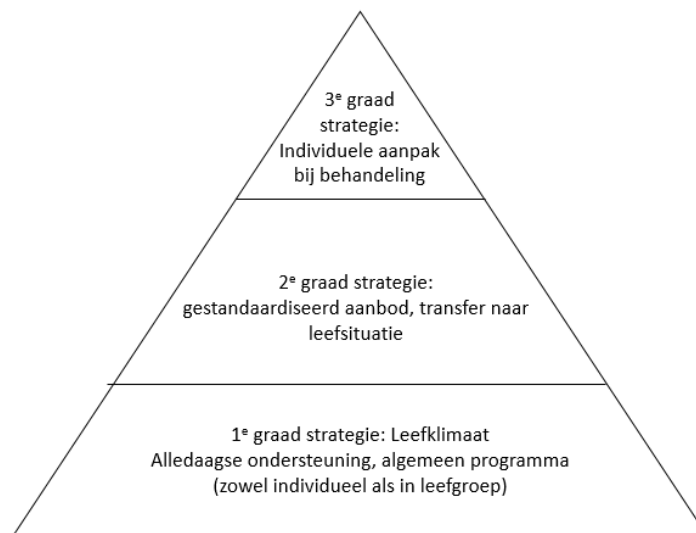
Er zijn drie strategieën waarmee de behandeling kan worden uitgevoerd: een individuele aanpak, een gestandaardiseerd aanbod met de transfer naar de leefsituatie, en een algemeen aanbod gericht op het leefklimaat.

Position Paper, maart 2018

Behandeling in de Wet langdurige zorg voor mensen met een beperking

Logopedie om slikproblemen te verminderen is een voorbeeld van de eerste strategie, belevingsgerichte zorg – een methodiek voor oudere mensen met een beperking - een voorbeeld van de tweede en een leefklimaat gericht op structuur een voorbeeld van het derde. Deze drie strategieën hangen nauw met elkaar samen en worden in samenhang aangeboden.

... als onderdeel van een integraal zorgaanbod

Behandeling is een onderdeel van het integrale zorgaanbod voor mensen met een beperking. Dit zorgaanbod bestaat verder uit begeleiding (individueel en in een groep), verzorging en verpleging. De samenhang in het aanbod wordt bereikt door een multidisciplinaire samenwerking van specialisten vanuit alle expertisegebieden die daarvoor nodig zijn. Door multidisciplinair samen te werken, wordt de context waarin de behandeling plaatsvindt (de sociale, organisatorische en fysieke omgeving) geoptimaliseerd, en daarmee de kwaliteit van de begeleiding en behandeling vergroot.

Kenmerken van de gehandicaptenzorg

Een beperking komt vrijwel nooit alleen ...

Een belangrijk kenmerk van de gehandicaptenzorg binnen de Wlz is de grote variatie van mensen met een beperking. Ze zijn zeer jong tot zeer oud en hebben heel verschillende ondersteuningsvragen. Wat de ondersteuningsvragen gemeen hebben, is dat ze levenslang en levensbreed zijn: op de domeinen wonen, werken, vrije tijd en onderwijs.

Beperkingen zijn vaak meervoudig en meestal is er sprake van meerdere problemen die op elkaar inwerken. Zo hebben mensen met een (verstandelijke) beperking vaak specifieke syndroomgebonden gezondheidsproblemen als epilepsie, slikproblemen, verslechterde mobiliteit, slechthorendheid, slechthoortendheid, depressie en dementie.

De gezondheidsvaardigheden zijn vaak zeer beperkt en communicatie-omstandigheden ernstig bemoeilijkt. Ook lopen mensen met beperkingen een onevenredig hoog risico om tijdens hun leven stoornissen te ontwikkelen in denken, voelen en gedrag. Dit heeft weer gevolgen voor onder meer participatiemogelijkheden.

Voorbeelden van cliëntgroepen met complexe zorg- en ondersteuningsvragen

- mensen met ernstig meervoudige beperkingen (EMB)
- mensen met verstandelijke beperkingen en (zware) psychische (gedrags)problemen ((SG)LVG en EVB+)
- mensen met niet-aangeboren hersenletsel (NAH)

Voorbeelden van ondersteuningsvragen die in samenhang geboden worden

- periodieke healthcheck
- ondersteuning bij persoonlijke verzorging
- (para)medische zorg
- psychosociale ondersteuning of behandeling
- voorbereiding en begeleiding bij de overgang naar bijvoorbeeld (begeleid) werk.

... daarom richten behandeling en begeleiding zich op kwaliteit van bestaan.....

Het versterken van de kwaliteit van bestaan, zoals ook het VN-verdrag beoogt. Dat is het doel van behandeling en begeleiding in de gehandicaptenzorg. De basis is daarbij altijd: wat vindt de persoon in kwestie van belang in zijn leven? Daarom is gehandicaptenzorg persoonsgerichte zorg. In veel gevallen gericht op ontwikkeling en behoud van de huidige situatie of het tegengaan van achteruitgang en waar mogelijk gericht op preventie en herstel.

... en staat de vraag centraal

De vraag van de cliënt is leidend voor begeleiding en behandeling. Regelmatig voeren de cliënt, zijn verwanten en de professionals een gesprek over de ondersteuningsbehoefte van de cliënt. Vervolgens worden doelen gesteld en afspraken gemaakt, die worden vastgelegd in het ondersteuningsplan. De professional voert de regie over de uitvoering van dit plan.

Dat vraagt grote expertise ...

De gehandicaptenzorg is bij uitstek toegerust om regie te nemen bij cliënten met complexe problematiek. Professionals in de gehandicaptensector combineren aandachtige betrokkenheid met professionele deskundigheid. Ze zijn gewend langdurige ondersteuning te bieden die wisselt van intensiteit en waarbij verschillende disciplines betrokken zijn. Bovendien hebben ze veel kennis van en ervaring met persoonsgerichte zorg. Het is hun expertise om aan te sluiten bij ondersteuningsvragen van de cliënt én de veranderingen die daarin kunnen optreden.

... en een waardengerichte manier van werken

In de gehandicaptensector is vanwege het levenslange en levensbrede karakter ten slotte veel aandacht voor waardengericht werken, reflectie en omgang met morele dilemma's. Professionals wegen per situatie af welke handelwijze in de specifieke context van de cliënt het beste past. En daarmee de grootste bijdrage levert aan de kwaliteit van bestaan.

1. Behandeling in de gehandicaptenzorg binnen de Wlz is gericht op kwaliteit van bestaan, en heeft een levenslang, levensbreed en langdurend karakter.
2. Behandeling en begeleiding komt altijd in overleg met cliënt/ verwant tot stand.
3. Behandeling is een combinatie van behandeling en begeleiding.
4. Behandeling wordt multidisciplinair/interdisciplinair vormgegeven.
5. Kortdurende specialistische auditieve of visuele behandeling en medisch specialistische behandeling vallen ook voor Wlz cliënten onder de ZVW.